

Den eneste Sag paa Dagsordenen var:

Fortsættelse af eneste Behandling af Forslag til Beslutning af Folketinget.

Forhandlingen genoptoges.

Chr. Reventlow: Efter at den store Katastrofe var sket, og det havde vist sig, at Regeringen maatte gaa, er der et Ord, som atter og atter er blevet benyttet som Betegnelse for noget, som man dog i alt Fald maatte se at redde ud af det Kaos, som den ærede Ordfører (Thomas Larsen) benævnedes den Tilstand, vi ere inde i. Det Ord er Parlamentarismen. Og saaledes som det fra visse Sider er blevet udslynget, har det været klart, at det ogsaa er benyttet som et Skalkeskjul for Partiinteresser. Bag Parlamentarismens skjærmende Dække skulde Reformpartiet som dette Tings Flertal vedblive at have Kravet paa at føre Regeringens Tøjler, og Alberti-Affæren skulde opfattes som en isoleret Ting, for hvilken Ansvarret begrænsedes til Forbryderen selv. Nu er det dog sikkert erkendt fra alle Sider, at en saadan Isolation ikke kan foretages. Ligesom den Skade, som Alberti har paaført os, ikke er begrænset til de mere eller mindre beregnelige Millioner, han har taget, og ligesom visse Betingelser, visse almindelige Betingelser maatte være til Stede, for at hans Forbrydelser overhovedet have kunnet være mulige, saaledes indskrænker Ansvarret for den hele Tilstand, hvori vort Land i Øjeblikket befinder sig, sig heller ikke til hans Person, men det er et Ansvar, som — selv om man kan rette den spidseste Del af det mod Regeringen og Reformpartiet — aligevel er af den Art, at det strækker sig viden om, dybt ned og højt op i vort Samfund og hviler, naturligvis med en større eller mindre Tynge, maaske snart sagt paa hver Mand i dette Land, i dette med politisk Vanrøgt igennem Tiderne saa velsignede Land.

Ligesom visse politiske Perioder have affødt deres Ulykker, ligesom Provisorietiden har affødt sine og virket paa forskellig Vis demoraliserende, saaledes er der vistnok ingen Tvivl om, at de senere Aars politiske Styre her i Landet er gaaet Haand i Haand med paa mange Omraader en national Nedgangsperiode. Det er nemlig gaaet Haand i Haand bl. a. med en saakaldt Folkelighed, der ikke altid har betydet Udvikling, men Udviskning paa forskellige Omraader. Og i Forbindelse

med den staar i mange andre Kredse, i Forretningslivet og paa Masser af andre Omraader en moralsk Slaphed. Det er nemlig ikke saaledes, at det alene er i de Albertiske Foretagender, der er Svindel, men der er faktisk ogsaa Svindel i Litteraturen, i Pressen, i Forretningslivet, og maaske viser det sig i den kommende Tid, at vi ikke ere komne til Bunds i det endnu. Men alt dette har virket til Udviskning, til Slaphed, til Mangel paa Ansvar og Mangel paa Krav overfor Personer, Institutioner og Organisationer. Og jeg vil tilføje, at netop med Hensyn til den saakaldte Folkelighed forekommer det mig, at den højtærede Konseilspræsidents berømte Manifest til Vælgerne er typisk, typisk i den Forstand, at dets Forfatter synes baade selv at være identificeret med denne Folkelighed og at kende den og have Villie til at benytte den. Den Tilstand, som vi nu ligge i, have naturligvis Regeringen og de regerende overhovedet ikke mindst deres Ansvar for og have det bl. a. gennem de stadig fortsatte Bestræbelser for at dragé de smaa Mænd frem og holde de betydelige Mænd og Sagkundskaben i Baggrunden samt gennem en, som jeg tror nok, det er den almindelige Mening Landet over, lidt for rigelig Røgt af Partiinteresser, saa at man for meget har maattet faa den Opfattelse, at man stod overfor noget i Retning af et gensidigt Forsikringssselskab.

Men netop gennem alt dette og mere til, som jeg ikke skal komme ind paa, er en Udviskning paa mange Omraader i vort Samfundsliv traadt i Stedet for Udvikling, Kultur er afløst af Forfladigelse, og derigennem ere Betingelserne for en Figur som Alberti tilvejebragte, en Figur, til hvem Tilliden blandt mange af dem ham nærmest staaende vistnok i høj Grad har været en Tillid til — hvad der ogsaa er betegnende for Tilstanden —, at han dog nok var saa dygtig, at han ikke juridisk gik over Grænsen, at han ikke kriminelt faldt ind under det utilladelige, hvilket er et Udtryk for en Moral, jeg tillod mig at hentyde til for et Aar siden under Finanslovbehandlingen her i Salen, og som gaar ud paa dette: Skidt med, hvad en Mand gør, bare han ikke blotter sig!

Naar enhver nu kan se, at vi i Øjeblikket ikke staa overfor noget begrænset Ansvar, saa er det, at man fra visse Sider skyder Parlamentarismen frem som noget, der skal reddes ud af Skibbrudet. Den skydes frem dels for sin egen Skyld, fordi der i den er en Værdi, som virkelig bør